

Zaaknummer : 00577165
Ons Kenmerk : ODH-2021-00050609
Datum : 28 april 2021

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 17 maart 2020 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.3 eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan de woningen gelegen aan de Kastanjelaan, Larixstraat en Hagedoornstraat te Nieuwkoop en wordt aangevraagd namens Woningstichting Nieuwkoop. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw, alsmede het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw (*Apus apus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 augustus 2020 tot en met 1 augustus 2022.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan Woningstichting Nieuwkoop;
- II. de voorschriften 1 tot en met 12 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende documenten van 16 februari 2021 en 4 maart 2021 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 1 augustus 2022.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1 De ontheffinghouder dient:

- de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden;
- het ecologisch werkprotocol op te sturen;
- eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering een week van tevoren schriftelijk te melden; de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van flora en fauna.

2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Activiteitenplan gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis – Kastanjelaan, Larixstraat en Hagedoomstraat te Nieuwkoop' van 5 augustus 2020 (revisieversie) en de aanvullende documenten van 16 februari 2021. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:

- a de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
- b aanduiding van de locatie van het plangebied;
- c de uit te voeren werkzaamheden;
- d de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
- e de mitigerende en compenserende maatregelen;
- f de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
- g het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.

3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen langs de elektronische weg, leesbaar worden getoond.

4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie.
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten.
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecoloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied.
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 2 en 3 van het rapport 'Activiteitenplan gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis - Kastanjelaan, Larixstraat en Hagedoornstraat te Nieuwkoop' van 5 augustus 2020 (revisieversie) en de aanvullende stukken van 16 februari 2021 en 4 maart 2021.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand, voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen wordt uitgevoerd, dient deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
 - a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de tijdelijke voorzieningen of uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
 - b voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

Gierzwaluw

- 9 De permanente nestkasten moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de kasten minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op de functionaliteit en dat – indien nodig – de functionaliteit van de kast hersteld wordt. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de broedperiode van de gierzwaluw.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

- 10 Het ongeschikt maken van de huidige paar- en/of zomerverblijfplaatsen dient te worden uitgevoerd in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis die loopt van 1 april tot en met 31 oktober onder begeleiding van een ecologisch deskundige. Het gebruik van netten of purschuim is onder geen enkele voorwaarde toegestaan. Om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen voorzieningen zoals exclusion flaps of het creëren van tocht gedurende minimaal vijf dagen te worden ingezet. Aangezien de exacte paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis niet bekend zijn, dienen alle potentiële verblijfplaatsen binnen de vastgestelde paarterritoria op deze wijze ongeschikt gemaakt te worden. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 8 graden en maximaal 5 Bft.) en deze dienen door de ecooloog te worden opgenomen in een logboek. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven.
- 11 Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen moeten functioneel zijn gedurende de periode waarvoor deze worden ingezet. De voorzieningen dienen minimaal eenmaal per jaar gecontroleerd te worden op de functionaliteit en – indien nodig – dient de functionaliteit van de voorziening hersteld te worden. Bovendien moeten de tijdelijke vleermuis kasten zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.

- 12 Het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten dient te gebeuren onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis (vs.5). Na inachtneming van een gewenningstijd waarin zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen aanwezig en beschikbaar zijn, mogen de tijdelijke kasten alleen verwijderd worden nadat door de deskundige is vastgesteld dat de kast is verlaten. De gewenningstijd betreft minimaal zes maanden voor paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, drie maanden voor zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en één maand voor paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis, waarbij voor de zomerverblijfplaatsen alleen de actieve maanden (april tot en met oktober) meetellen.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 17 maart 2020 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.3 eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (verder: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan de woningen gelegen aan de Kastanjelaan, Larixstraat en Hagedoornstraat te Nieuwkoop en wordt aangevraagd namens Woningstichting Nieuwkoop. De aanvraag betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw, alsmede het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepaling zoals genoemd in:

- Artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen van de gierzwaluw (*Apus apus*);
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode van 1 augustus 2020 tot en met 1 augustus 2022.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Activiteitenplan gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis - Kastanjelaan, Larixstraat en Hagedoornstraat te Nieuwkoop, Habitus natuur & landschap, kenmerk WSNK2019-4-OH1-V2, oorspronkelijk document 17 maart 2020, revisie 5 augustus 2020;
- Nader onderzoek beschermde soorten - Twee complexen te Nieuwkoop, Habitus natuur & landschap, kenmerk WSNK2019-3-NO1-V1, 29 juli 2020;
- Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Kastanjelaan 2-48 en Larixstraat 2-12 te Nieuwkoop, Blom Ecologie B.V., kenmerk BE/2019/280/r, 6 mei 2019;
- Overzicht werkzaamheden, Woningstichting Nieuwkoop, kenmerk 19/VHE/223/Kastanjelaan, 11 juni 2019;
- Handhaving Wet natuurbescherming Soortenbescherming Nieuwkoop Waarschuwingbrief, Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, kenmerk D-19-1901979, 5 juni 2019.

Op 16 februari 2021 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- Notitie aanvullende gegevens aanvraag Wet natuurbescherming, Habitus natuur & landschap, kenmerk WSNK2019-4-ON-V1, 16 februari 2021;
- Laboratorium onderzoek dakpannen Werk Complex 21, Hagedoornstraat eo, Nieuwkoop, BMI Monier, kenmerk 20-0111/JvL/bt RAP0292020, 15 juli 2020.

Op 4 maart 2021 hebben wij de volgende aanvullende informatie ontvangen:

- 'Re: Aanvulling aanvraag Wet natuurbescherming (zaaknummer 00577165)' *Betreft: toelichting op natuurlijke alternatieve verblijfplaatsen en geplaatste voorzieningen*, Habitus natuur & landschap, 4 maart 2021;
- Foto's potentiële verblijfplaatsen in omgeving van het plangebied, Habitus natuur & landschap, kenmerk WSNK2019-ON3-V1, 4 maart 2021;
- Foto's tijdelijke kasten, Habitus natuur & landschap, kenmerk WSNK2019-ON2-V1, 4 maart 2021.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 29 januari 2021 en 22 februari 2021 verzocht om aanvullende gegevens.

De gevraagde gegevens zijn op 16 februari 2021 en 4 maart 2021 ontvangen.

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, Wnb hebben wij op 12 mei 2020 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.1, 3.3, 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De gierzwaluw is een van nature in Nederland in het wild levende vogel en beschermd op grond van artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van de gierzwaluw te beschadigen, vernielen of weg te nemen.

De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a bij de Habitatrichtlijn. De ruige dwergvleermuis is tevens opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern.

Op grond van artikel 3.3, vierde lid en artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.3, vierde lid, aanhef en onder b, en artikel 3.8, vijfde lid, aanhef onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding respectievelijk er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Woningstichting Nieuwkoop is voornemens om 24 woningen van complex A en 43 woningen van complex B- aan de Kastanjelaan (2 t/m 36 en 19 t/m 37), Larixstraat (2 t/m 36) en Hagedoomstraat (1 t/m 31 en 2 t/m 10) te Nieuwkoop te renoveren.

De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van de volgende werkzaamheden:

- gevelisolatie;
- dakisolatie;
- raamisolatie;
- vloerisolatie.

De renovatiewerkzaamheden duren naar verwachting circa zeven weken per huizenblok. Er wordt gefaseerd gewerkt waarbij het plangebied is ingedeeld in complex A en complex B. De werkzaamheden aan complex A starten naar verwachting in april 2021 en zijn naar verwachting begin augustus 2021 afgerond. De werkzaamheden in complex B starten naar verwachting vanaf 23 augustus 2021 en zijn naar verwachting in het eerste kwartaal van 2022 afgerond. De werkzaamheden in dit complex worden uitgevoerd in de periode dat gierzwaluwen niet in Nederland aanwezig zijn.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2019 en 2020 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van de gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis binnen het plangebied. Het onderzoek naar gierzwaluw is uitgevoerd conform het Kennisdocument Gierzwaluw (BIJ12, 2017). Het vleermuisonderzoek is niet volledig uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol (2017). Tijdens de paarperiode is het plangebied namelijk niet volledig onderzocht op middennachtzwermeren. Echter wordt de aanwezigheid van een massawinterverblijf uitgesloten op basis van het type bebouwing (rijtjeshuizen van twee verdiepingen) en de verwachte grootte en klimatologische omstandigheden van verblijfplaatsen. Op basis van deze constateringen is aanwezigheid van een massawinterverblijfplaats uitgesloten. Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de gierzwaluw, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

Gierzwaluw

De gierzwaluw is in het plangebied aangetroffen. In de dakrand vlak onder de dakgoot aan de voorzijde van Hagedoornstraat 1, Kastanjestraat 19 en Larixstraat 14 is elk één nest van de gierzwaluw aanwezig, in totaal drie nesten. Met de geplande werkzaamheden gaan deze nestplaatsen verloren en wordt de verbodsbepaling zoals bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb overtreden.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In en rondom het huizenblok aan de Kastanjelaan (oneven nummers) zijn vier zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aanwezig. Daarnaast zijn, verspreid over het plangebied, zes paarterritoria aanwezig. Aangenomen wordt dat de paarverblijven zich in de paarterritoria bevinden, de exacte locaties van de paarverblijven van de gewone dwergvleermuis konden niet worden vastgesteld. Van zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen. Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. In de diverse huizenblokken aan de Kastanjelaan (even nummers), in de Kastanjelaan 19, Larixstraat 14 en Hagedoornstraat 2 zijn in totaal negen paarverblijfplaatsen aanwezig. Van paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen. Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het 'Activiteitenplan gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis - Kastanjelaan, Larixstraat en Hagedoornstraat te Nieuwkoop' van 5 augustus 2020 (revisieversie) en de aanvullende informatie die is verkregen op 16 februari 2021 en 4 maart 2021.

Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de minst kwetsbare periode van de soorten en het treffen van compenserende en mitigerende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog met kennis van de gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis.

Staat van instandhouding

Gierzwaluw

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaan drie nesten van de gierzwaluw verloren. De nestplaatsen bevinden zich in de dakrand vlak onder de dakgoot aan de voorzijde aan de Kastanjelaan 19, Larixstraat 14 en Hagedoomstraat 1, in complex B. De werkzaamheden starten naar verwachting na 23 augustus. Er worden geen tijdelijke voorzieningen voor de gierzwaluw gerealiseerd, omdat de werkzaamheden in de periode plaatsvinden dat de gierzwaluw niet in Nederland aanwezig is. In de permanente situatie worden in totaal vijftien GZP2 gierzwaluwkasten van Faunaprojecten gerealiseerd. Drie van deze kasten worden gerealiseerd op de locaties van de oorspronkelijke nestplaatsen op de zijgevel. De overige gierzwaluwkasten worden geplaatst op de noord- en oostelijke kopgevels, zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke nestlocaties en conform de eisen zoals deze gesteld worden in het Kennisdocument van de Gierzwaluw (BIJ12, 2017). Er worden steeds enkele gierzwaluwkasten bij elkaar geplaatst op de geschikt bevonden kopgevels. In complex B zijn de kopgevels van Kastanjelaan 39, Larixstraat 2 en 14 en Hagedoomstraat 31 geschikt bevonden. De permanente voorzieningen zijn gereed voor de start van het broedseizoen van 2022. Hiermee worden er na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor hetgeen dat verloren gaat.

De permanente nestkasten moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Om deze reden dienen de nestkasten jaarlijks gecontroleerd te worden. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften.

De gierzwaluw komt verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Nieuwkoop. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gierzwaluw in de directe omgeving aanwezig blijft.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

Als gevolg van de renovatiewerkzaamheden gaan vier zomerverblijfplaatsen en zes paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, en negen paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis verloren. Op 11 en 12 februari 2020 zijn er zestien vleermuiskasten van het type VMT1 en vier kraamkasten van het type VMT3 van Faunaprojecten opgehangen in de directe omgeving van het plangebied. Zestien kasten (waaronder de vier kraamkasten) zijn op kopgevels van de woningen aan de Waterleliestraat 1 t/m 59 te Nieuwkoop opgehangen. Ook zijn er twee palen met elk twee vleermuiskasten langs het water geplaatst ten oosten van het plangebied. De vleermuiskasten zijn ophangen conform het Kennisdocument van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2017).

Door het gefaseerd werken, gaan niet alle verblijfplaatsen in één keer verloren. Ook worden de renovatiewerkzaamheden aan woonblokken in de loop van de tijd afgerond, waarmee de nieuwe definitieve verblijfplaatsen tijdens de looptijd van het project beschikbaar komen.

In complex A zijn enkel paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis aanwezig. Door de werkzaamheden in het voorjaar uit te voeren, wordt de kwetsbare periode van de vleermuizen geheel ontzien. De werkzaamheden worden per blok uitgevoerd en zullen per blok ongeveer 8 weken in beslag nemen. Hierdoor worden de nieuwe vleermuisvoorzieningen gefaseerd opgeleverd. Volgens de planning zijn de werkzaamheden in complex A uiterlijk begin augustus afgerond. Hiermee kunnen de ruige dwergvleermuizen en gewone dwergvleermuizen direct de nieuwe voorzieningen in het plangebied als paarverblijfplaats gebruiken. De gestelde gewenningstijd van verblijfplaatsen van ruige dwergvleermuizen is slechts één maand (BIJ12, 2017).

De verwachting is dan ook dat de ruige dwergvleermuizen de nieuwe voorzieningen snel ontdekken. Het is tevens aannemelijk dat de gewone dwergvleermuizen in de paarperiode zullen terugkeren naar hun paarterritoria in het plangebied. Zij zullen daar de nieuwe verblijfplaatsen aantreffen. De permanente voorzieningen worden in het bestaande leefgebied van de beide vleermuissoorten gerealiseerd. Daarnaast kunnen de vleermuizen gebruik maken van de tijdelijke voorzieningen, reeds voor langere tijd aanwezig zijn. Tevens zijn de aanwezige natuurlijke alternatieven in de directe omgeving uitgebreid in kaart gebracht.

In complex A worden 37 inbouwstenen geplaatst. Deze zijn verdeeld over 7 kopgevels en 4 zijgevels. Daarnaast zijn de volgende tijdelijke voorzieningen aanwezig: 2 dubbele paalkasten en 10 kopgevels met één of twee tijdelijke kasten. Deze aantallen optellend is er ruimte voor tenminste 23 paarterritoria. Hiermee worden er voldoende uitwijkmogelijkheden voor de vleermuizen geboden ten tijde van de werkzaamheden.

De werkzaamheden aan complex B starten na 23 augustus 2021. De werkzaamheden in dit complex starten aan het woningblok met de adressen Hagedoornstraat 1-17. In dit blok is één zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aanwezig, de werkzaamheden vinden plaats buiten de kwetsbare periode van deze verblijfplaats. De paarverblijfplaatsen in de overige woonblokken worden niet aangetast tijdens de paarperiode. Na voltooiing van de werkzaamheden aan het eerste woonblok van complex B, worden alle potentiële verblijfplaatsen in de overige woonblokken ongeschikt gemaakt. Dit gebeurt in oktober 2021 om te voorkomen dat er vleermuizen in de bebouwing aanwezig zijn ten tijde van de werkzaamheden. Na het ongeschikt maken én het uitvoeren van de controlebezoeken, kunnen de werkzaamheden uitgevoerd worden. Met de nieuwe inbouwstenen in complex A (37 stuks) en de tijdelijke alternatieven (20 stuks) wordt voor alle vleermuizen uit de 19 verblijfplaatsen in het plangebied (complex A en B samen) een compensatiefactor van 3 gehaald. Doordat er verschillende typen kasten worden aangeboden (inbouwsteen, paalkast, kraamkast en platte kast) en deze op verschillende windrichtingen zijn geplaatst, wordt grote variatie in microklimaten aangeboden. Tevens zijn de aanwezige natuurlijke alternatieven in de directe omgeving uitgebreid in kaart gebracht. Volgens de planning worden de werkzaamheden in complex B in het eerste kwartaal van 2022 afgerond. Na voltooiing van de werkzaamheden zullen er in totaal 76 nieuwe verblijfplaatsen voor de vleermuizen beschikbaar zijn.

In de permanente situatie worden 76 inbouwstenen van het type VMPM1 van Faunaprojecten ingemetseld. Er worden 31 inbouwstenen van het type VMPM1 in de kopgevels geplaatst in combinatie met koppelstenen van het type VMPM1u van Faunaprojecten. Door het aan elkaar schakelen van deze twee inbouwstenen ontstaan er grote verblijfplaatsen waar grotere aantallen vleermuizen in kunnen verblijven. 45 inbouwstenen van het type VMPM1 worden op de zijgevels van de woningen ingemetseld. In totaal worden er 45 reguliere verblijfplaatsen en 31 grotere verblijfplaatsen gecreëerd. De inbouwstenen worden conform het Kennisdocument van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2017) geplaatst. De locaties van deze voorzieningen zijn op kaart weergegeven in het activiteitenplan en worden verspreid over het plangebied toegepast. In vrijwel alle woningen in het plangebied worden inbouwvoorzieningen voor vleermuizen toegepast. De inbouwstenen worden op zowel kop- als zijgevels geplaatst. In de directe omgeving van de huidige zomer- en paarverblijfplaatsen bevinden zich daarnaast voldoende natuurlijke alternatieven voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. Hiermee worden er gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

In de actieve periode, tussen 1 april en 31 oktober, worden de zomer- en paarverblijfplaatsen ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis aanwezig zijn in de bebouwing ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. Dit wordt gedaan door het verwijderen van dakpannen en dakgoten, waarmee tevens tocht in de spouwmuren ontstaat. Ook worden exclusion flaps gebruikt op bekende en/of geschikte invliegopeningen. Het ongeschikt maken dient plaats te vinden onder geschikte weersomstandigheden, dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Met de beschreven methode wordt voorkomen dat er dieren kunnen worden verwond of gedood.

De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis (BIJ12, 2017).

De tijdelijke en permanente verblijfplaatsen moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Om deze reden dienen de verblijfplaatsen jaarlijks gecontroleerd te worden. De tijdelijke voorzieningen mogen pas worden verwijderd als de gewenningsperiode is behaald en is vastgesteld dat de voorziening niet in gebruik is. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften.

De gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis komen verspreid voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Nieuwkoop. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijven.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de renovatiewerkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de instandhouding van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid'.

In het Energieakkoord is afgesproken dat de gebouwde omgeving in Nederland in 2050 energieneutraal is. Dat betekent dat er 4,5 miljoen huur- en koopwoningen, laagbouw en hoogbouw, rijtjeswoningen en vrijstaande huizen, energieneutraal gemaakt moeten worden. Het gaat om naoorlogse woningen uit de jaren 1950-1980. Alleen door vergaande verduurzaming van de bestaande woningvoorraad kan dit doel worden bereikt. Daarnaast heeft Nederland ingestemd met het Klimaatakkoord van Parijs dat als centraal doel heeft het reduceren van CO₂-uitstoot.

De woningen in het plangebied zijn gebouwd in de jaren '60 van de vorige eeuw. Door het isoleren van de gevels, daken, kruipruimtes, het vervangen van het enkel- en dubbelglas door HR++ beglazing en het aanbrengen van vraag gestuurde mechanische ventilatie zal het energielabel van de woningen verbeteren van gemiddeld D naar gemiddeld A. Dit is conform de prestatieafspraken van Woningstichting Nieuwkoop om een gemiddeld energielabel B voor de woningen in haar bezit te realiseren.

De voorgenomen renovatie zorgt gelet op het voorgaande voor een betere isolatie van de woningen. Slecht geïsoleerde woningen zorgen voor een groot aandeel in de CO₂-uitstoot, doordat meer gestookt moet worden om een warm binnenklimaat te behouden.

Het terugdringen van de CO₂-uitstoot is essentieel voor het beperken van klimaatverandering en dient daarmee een groot maatschappelijk belang, onder meer op het vlak van veiligheid, natuurbescherming, welzijn en welvaart. Het verminderen van fossiele emissies leidt bovendien tot een verbeterde luchtkwaliteit en heeft daarmee een positief effect op de volksgezondheid.

Daarnaast zijn de betonpannen op de daken van de woningen aan het einde van hun technische levensduur. De dakpannen die nu op de daken liggen zijn de originele dakpannen vanuit de bouw (jaren '60). Enkel de nokvorsten zijn éénmaal vervangen. De technische levensduur van betonpannen is circa 40 tot 50 jaar en de dakpannen liggen al bijna 55 jaar op de daken. Dit betekent dat de dakpannen een grote kans hebben om bros en waterdoorlatend te worden. Dit kan leiden tot lekkages waardoor het dakbeschot aangetast wordt en kan gaan rotten. Er is geen dampdoorlatende waterdichte folie onder de dakpannen aangebracht zoals bij moderne woningen gebruikelijk is. Door het bros worden van de pannen is het aannemelijk dat op korte termijn lekkages ontstaan.

Een vochtige woning is niet comfortabel om in te wonen en heeft een negatief effect op de gezondheid van de bewoners. In een vochtige omgeving kan namelijk schimmelvorming ontstaan. Er is een verband vastgesteld tussen de blootstelling aan vochtige woonomstandigheden en een aantal luchtwegklachten. Uit de "WHO guidelines for indoor air quality: dampness and mould" uit 2009 blijkt dat blootstelling aan vochtige woonomstandigheden of schimmel een verhoogd risico geeft op het ontstaan van astma, verergering van astma, luchtwegklachten en luchtweginfecties. Daarnaast leidt blootstelling aan schimmels en andere vochtgerelateerde bacteriën tot een verhoogd risico op zeldzame aandoeningen, zoals hypersensitieve pneumonitis, allergische alveolitis en chronische rhinosinustitis. Ook het RIVM raadt aan om vochtige woonomstandigheden en microbiële groei in het binnenmilieu en in constructies zoveel mogelijk te voorkomen om negatieve gezondheidseffecten te vermijden (RIVM, 2011; RIVM, 2012; RIVM, 2015).

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiegebonden vanwege de lage isolatiewaarde van de woningen. Middels renovatiewerkzaamheden dient energielabel B of hoger behaald te worden. Dit kan alleen bewerkstelligd worden door isolatie van de gevels, daken, ramen en vloeren. Bij uitvoering van alternatieve methoden, zoals het isoleren van binnenuit, worden de beoogde energiedoelen niet behaald. Daarnaast leidt het renoveren van binnenuit tot overlast voor de bewoners en gaat woon oppervlakte verloren. Bovendien gaan de aangetroffen nesten van de gierzwaluw en de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis met deze werkwijze tevens verloren, vanwege gewijzigde klimatologische omstandigheden en vochtophoping door condensatie in de spouwruimte. Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo worden de werkzaamheden uitgevoerd in de periode dat de gierzwaluw niet aanwezig is in Nederland en worden de werkzaamheden gefaseerd uitgevoerd. De werkzaamheden in complex A worden eerst afgerond, voordat wordt aangevangen aan de werkzaamheden van complex B. Zodoende zijn de permanente verblijfplaatsen die in complex A worden gerealiseerd, beschikbaar voordat wordt aangevangen met de werkzaamheden van complex B.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen wijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren. Die mogelijkheid geldt bijvoorbeeld voor de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Hiervoor is de gemeente Nieuwkoop bevoegd gezag.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid van de Wnb worden verleend.